

gepubliceerd in *NTT* 59 (2005), 63-65

© Klaas Spronk

Marjo Korpel & Josef Oesch (eds.), *Unit Delimitation in Biblical Hebrew and Northwest Semitic Literature* (Pericope 4), Assen, Van Gorcum 2003; vii + 320 pp., € 75, ISBN 9023239784.

Deze bundel bevat de tekst van lezingen gehouden op het in Berlijn in 2002 gehouden derde congres gewijd aan de bestudering van de geschiedenis van de perikopenindeling van het Oude Testament. Het is interessant om te zien hoe onder de impulsen van met name Marjo Korpel een groeiend aantal onderzoekers voortvarend en inventief actief bezig is op dit relatief nieuwe onderzoeksterrein. In de manuscripten van de Hebreeuwse bijbel en de oude vertalingen daarvan speuren zij naar aanwijzingen voor de indeling van de tekst. Vaak levert dat sporen op van oude tradities van schriftuitleg die een bijdrage kunnen leveren aan een beter verstaan van de tekst. Het is te hopen dat deze benadering een vast onderdeel wordt – naast bijvoorbeeld de “gewone” tekstkritiek – van de moderne exegese en haar plek krijgt in de wetenschappelijke bijbelcommentaren. Gezien het niveau van de bijdragen is dit ook wel te verwachten. De schrijvers zijn niet monomaan in de zin dat ze de resultaten van dit nieuwe onderzoek zouden presenteren als “het” nieuwe licht op een bepaalde tekst. Soms wordt ook toegegeven dat de uitkomst niet eenduidig is of dat het meer zegt over de geschiedenis van de uitleg dan over de tekst zelf. Dat geldt bijvoorbeeld voor het artikel van J.W. Olley over “Trajectories in Paragraphing in the Book of Ezekiel” en het artikel van E. Ulrich over Jesaja. In haar bijdragen over de Aäronitische zegen (Num. 6:22-27) en over Hooglied 8:1-7 laat Marjo Korpel op overtuigende wijze zien hoe deze nieuwe, nauwkeurige benadering van de tekst nieuwe argumenten oplevert en zo bijdraagt aan de voortgaande discussie over de juiste interpretatie. Het is opvallend dat zij in beide gevallen daarbij recent archeologisch materiaal betreft: de twee zilveren rolletjes uit de tijd van de koningen van het oude Israël met daarop de zegen van Aäron en recent gevonden dubbele zegelringen uit diezelfde periode. Die laatste leiden samen met de literaire analyse van Hooglied 8:6 tot de verrassende conclusie dat het symbool van de trouwring een lange voorgeschiedenis heeft. Zoals de titel van de bundel aangeeft blijft het onderzoek niet beperkt tot de Hebreeuwse bijbel. I. Kottsieper biedt een helder en gedetailleerd overzicht “Zu graphischen Abschnittsmarkierungen in nordwestsemitischen Texten”, van de teksten uit Ugarit tot en met de Aramese teksten uit de tijd van de Perzen. Pas in de laatste periode is er volgens hem sprake van duidelijke tradities wat betreft de markering van de onderdelen van de tekst. De bundel biedt verder enkele fundamentele studies over de manier waarop met name de Masoreten te werk zijn gegaan bij de indeling van de tekst. R. de Hoop schrijft (naast een gedegen studie over Genesis 49) over het fenomeen van de “trichotomy” naast de bekende “dichotomic accentual patterns”. Net zo technisch, maar eveneens de moeite van het overwegen waard is het pleidooi van P. Sanders voor extra aandacht voor de pausa vormen in het Bijbels Hebreeuws. Geen eenvoudige kost, maar ook een signaal dat alle mogelijkheden om te komen tot een beter verstaan van de Hebreeuwse tekst nog niet zijn uitgeput. J. Oesch bespreekt rabbijnse voorschriften en de uitwerking daarvan betreffende het aanbrengen van de “petucha” en de “setuma”. G.T.M. Prinsloo bespreekt de perikopenindeling van Psalm 113-118. De indeling van deze psalmen ligt niet voor de hand, omdat ze geen opschrift hebben. Deze nieuwe benadering sluit goed aan bij de tendens in het moderne psalmonderzoek met aandacht voor clusters van liederen. Inhoudelijk hebben we hier dus te maken met een gevarieerde bundel, hoewel de studies allemaal op dezelfde methodische leest zijn geschoeid. Het is geen eenvoudige kost, maar het maakt de lezer wel duidelijk dat het de moeite waard is om deze nieuwe weg op zoek naar een beter verstaan van de tekst te gaan. Het vele materiaal dat hier is samengebracht en helder – ook typografisch! – is weergegeven is daarbij een goede hulp.